

HIỆU QUẢ MÔ HÌNH LIÊN KẾT SẢN XUẤT CỦ ĐẬU NĂNG SUẤT CAO

ĐẶNG VĂN HUẾ

Những năm gần đây, nhờ áp dụng những tiến bộ kỹ thuật mới vào sản xuất nông nghiệp nên năng suất, chất lượng cây trồng nói chung và các loại cây thực phẩm củ, quả nói riêng không ngừng tăng lên, góp phần nâng cao thu nhập cải thiện đời sống và đáp ứng nhu cầu ngày càng tăng của người tiêu dùng. Tuy nhiên, do phần đông người sản xuất không nắm được nhu cầu thị trường, sản xuất theo kiểu tự phát nên không ít hàng hóa, sản phẩm làm ra bị dôi dư, không tiêu thụ được hoặc bị thương ép giá làm cho hiệu quả kinh tế mang lại thấp, thậm chí nhiều hộ bị thua lỗ. Đó là một trong những nguyên nhân nhà nước khuyến khích sự liên kết chặt chẽ trong sản xuất và tiêu thụ sản phẩm giữa bốn nhà (nhà khoa học, nhà nước, nhà doanh nghiệp và nhà nông). Đi đôi với sự liên kết có tổ chức nói trên còn có sự liên kết tự phát giữa các thương và người sản xuất, do một bên tìm được thị trường tiêu thụ những sản phẩm, hàng hóa nào đó với giá cả ổn định; còn một bên có đất đai, lao động, nhu cầu việc làm để có thu nhập ổn định đời sống. Hơn thế, có những thương không chỉ đầu tư vốn mà còn cung cấp cả quy trình kỹ thuật sản xuất mới lẫn cung ứng vật tư, hạt giống chất lượng phục vụ sản xuất nhằm tăng năng suất cây trồng, hạ giá thành sản phẩm và chủ động nguồn hàng cung cấp cho bên thứ ba (tiêu thụ). Một trong những hình thức hợp tác hiệu quả đó là mô hình liên kết sản xuất củ đậu năng suất cao tại Thị trấn Nông trường Việt Trung, huyện Bố Trạch mà chúng tôi muốn nói đến.

Mô hình được một nhóm hộ dân ở Thị trấn Nông trường Việt Trung, huyện Bố Trạch triển khai trên những thửa đất trước đây trồng cao su

đã bị gây đổ do ảnh hưởng của siêu bão số 10 năm 2013. Lực lượng lao động ở đây khá dồi dào, họ từng là công nhân Công ty Việt Trung hoặc lao động phổ thông có sức khỏe và học thức, có tư duy, biết nắm bắt cái mới, dám đầu tư sản xuất ra các loại sản phẩm, hàng hóa tập trung để bán buôn với số lượng lớn. Những hộ dân này hiện sống nhờ vào nguồn thu nhập trồng các loại cây ngắn ngày như dưa hấu, lạc, sản nguyên liệu với quy mô 1-3 ha/hộ. Đất trồng cây củ đậu chủ yếu là loại đất thịt nhẹ, thuê lại của tư nhân và Công ty Việt Trung, khi họ thu hồi đất đã cho thuê trồng dưa trước đó, cho nên cơ cấu đất nhẹ, tơi xốp, phù hợp với sự sinh trưởng và phát triển của cây củ đậu. Bên hợp tác sản xuất là một thương ở TP. Hải Dương, trước khi liên kết sản xuất với các hộ tại thị trấn, ông chủ này đã hợp đồng tiêu thụ với các đầu nậu tin cậy ở thị trường TP. Hồ Chí Minh. Người sản xuất được hướng dẫn quy trình kỹ thuật trồng và chăm sóc, được ứng trước phân bón và một số vật tư cần thiết như phân, hạt giống, rơm rạ để che phủ... Giá hạt giống khoảng 20 triệu đồng/ha, sau khi thu hoạch bên đặt hàng bao tiêu toàn bộ sản phẩm theo giá đã thỏa thuận ban đầu. Củ đậu loại 1 giá 3.000 đồng/kg, loại 2 giá 1.000 đồng/kg (những củ nhỏ hơn hoặc bị nứt). Về thời vụ, triển khai trồng vào các tháng đầu mùa thu và thu hoạch vào mùa đông (thường kết thúc vào cuối năm âm lịch); chu kỳ sản xuất từ khi gieo trồng đến thu hoạch khoảng 4 tháng. Được biết, vụ củ đậu gần đây nhất triển khai trên diện tích 30ha, với gần 30 hộ tham gia, sản lượng đạt trên 2.100 tấn (bình quân 70 tấn/ha). Ông Hùng một người tham gia trồng củ đậu nhận

Hộ ông Trần Văn Hiền ở Thị trấn Nông Trường Việt Trung thu hoạch củ đậu

Ảnh: Đ.V.H

xét: “Mô hình trồng củ đậu chúng tôi tham gia thực hiện theo quy trình kỹ thuật mới nên năng suất đạt được cao nhất từ trước đến nay. Dù chủ đầu tư thu mua với giá rất thấp, 1.000-3.000 đồng/kg (giá bán sỉ tại các chợ ở TP. Đồng Hới cùng thời điểm 5.000 đồng/kg) nhưng nhờ năng suất vượt trội nên trừ chi phí chúng tôi vẫn đạt thu nhập 100 triệu đồng/ha”. Tìm hiểu về kỹ thuật trồng, ông Trần Văn Hiền, một hộ liên kết trồng củ đậu của mô hình này chia sẻ: “Quy trình kỹ thuật thâm canh cây củ đậu chúng tôi đang làm khác xa so với cách làm truyền thống. Trước đây chúng tôi trồng thường đánh luống cao rồi chặt bội (cây xanh) từ trên luống, khi lá rụng xuống thân cây đậu vươn ra, bám vào bội khô, lá phát triển sum suê, dinh dưỡng trong đất bị chi phối bởi nuôi thân, lá nên năng suất củ đậu thấp. Còn trồng theo quy trình mới, lên luống vừa phải, bón phân trực tiếp, gieo hạt xong lấp một lớp đất mỏng rồi từ một lớp rơm thật dày trên mặt luống, nhờ đó đất có độ ẩm cao, khi rơm mục vừa làm xốp đất vừa bổ sung mùn cho đất. Mặt khác, trong chăm sóc chỉ giữ lại những thân

chính còn nhánh phụ vươn ra chúng tôi được hướng dẫn cắt bỏ, trong thời kỳ cây phát triển việc này phải làm thường xuyên, buộc dinh dưỡng trong phân và đất tập trung nuôi củ, làm cho củ phát triển mạnh, số lượng nhiều, to chắc, đều và ăn rất ngon. Quá trình gieo trồng chăm sóc không sử dụng thuốc bảo vệ thực vật, do đó sản phẩm làm ra rất an toàn, có thể ăn sống được”.

Điều chúng tôi tâm đắc nhất ở mô hình liên kết trên đây là không những tạo việc làm với hàng ngàn ngày công lao động mang tính thời vụ, góp phần tăng thu nhập ổn định đời sống của người dân mà người tham gia sản xuất còn có dịp tiếp thu, áp dụng những tiến bộ kỹ thuật mới nhằm nâng cao hiệu quả kinh tế làm vườn trong nay mai. Mặt khác, giúp bà con ý thức được trong cơ chế thị trường hiện nay phải gắn việc nuôi, trồng với tiêu thụ sản phẩm, đây là vấn đề sống trong sản xuất hàng hóa và hướng tới một nền nông nghiệp sạch và bền vững. Hy vọng trong thời gian tới những mô hình liên kết sản xuất như trên phát triển ngày càng nhiều trên địa bàn tỉnh Quảng Bình ■